



Kronokvarnen

Byggnadsminne nr 65

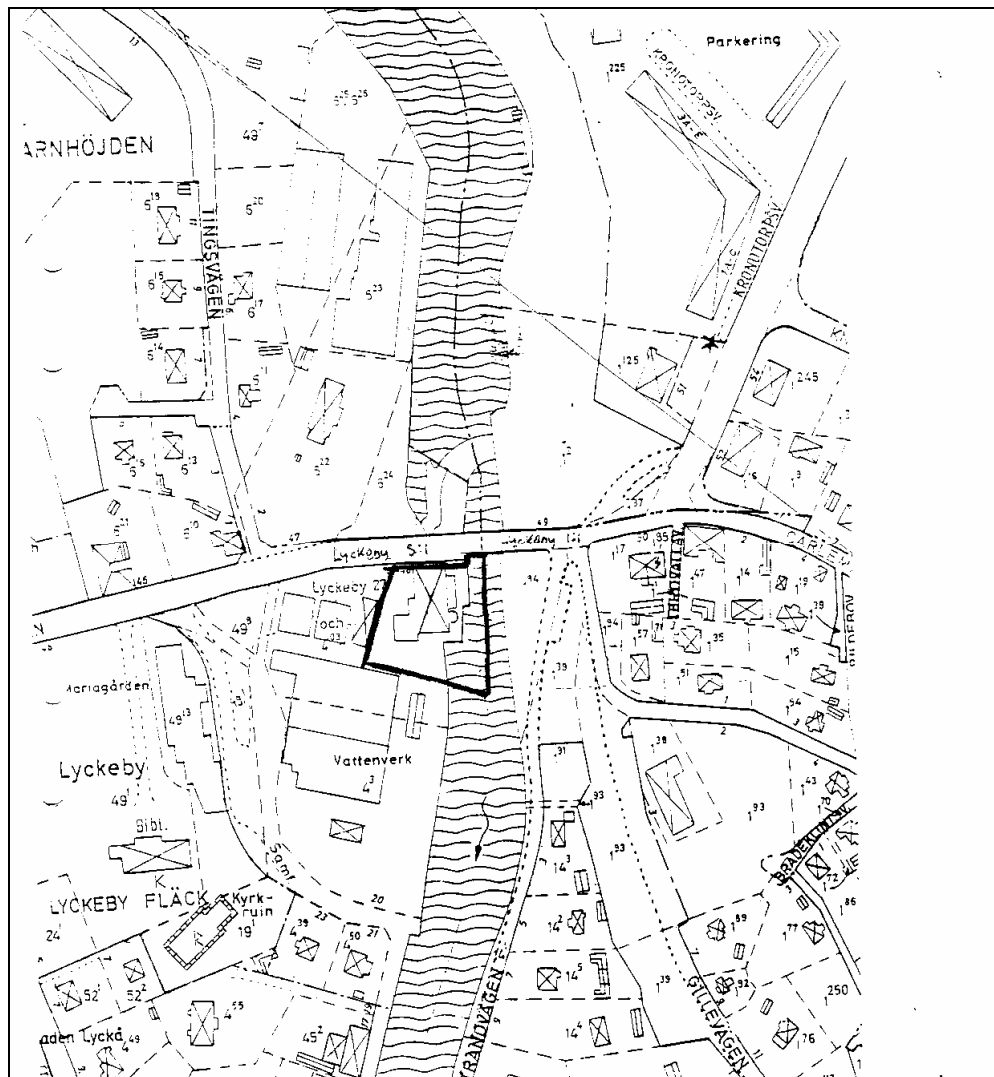
Slutrapport, antikvarisk kontroll
Exteriör renovering



Rapport: 2005:13
Rapportnamn: Kronokvarnen, Byggnadsminne 65, Slutrapport Antikvarisk kontroll, Exteriör renovering
Utgåva: Första utgåvan
Utgivare: Länsstyrelsen Blekinge län, Kulturmiljöfunktionen,
371 86 Karlskrona
Hemsida: www.k.lst.se (rapporten finns endast i digital form och kan hämtas via hemsidan)
Dnr: 434-5702-04, 434-5977-05
Författare/Kontaktperson: Anna-Karin Skiöld, Länsstyrelsen Blekinge län
Omslagsbild: Kronokvarnen, 051118
Fotograf: Anna-Karin Skiöld
Layout: Anna-Karin Skiöld
ISSN: 1651-8527
Upplaga: Endast nätupplaga
© Länsstyrelsen Blekinge län



KRONOKVARNEN I LYCKEBY



Byggnadsminne nummer 65 i Blekinge län, Karlskrona kommun, Lösens socken, fastigheten Lyckeby 17:1 och 4:103



2005-12-14

Parter

Beställare: Karlskrona kommun

Generalentreprenör: NCC Construction Sverige AB

Entreprenörer: Wikdahls Mureri & Skorstensservice

Wahlqvist Måleri AB

BSK Ställningsmontage och Tältuthyrning

Lundqvist Plåt AB

Lennarts Glasmästeri

Länsstyrelsens representant: Bebyggelseantikvarie Anette Johansson

Antikvarisk kontrollant: Bebyggelseantikvarie Anna-Karin Skiöld

Objektbeskrivning

Kronokvarnen i Lyckeby är en unik kvarnanläggning som förklarades som byggnadsminne 1995-06-16.

Kronokvarnen i Lyckeby uppfördes på 1710-talet och stod färdig 1721. På platsen stod tidigare två äldre kvarnar, vilka löstes in av amiralitetskollegiet för att bereda plats för en ny, större kvarnanläggning. Kvarnen byggdes huvudsakligen för att försörja de två kronobagerierna på Trossö och Stumholmen och var därmed en viktig del för flottans försörjning. Tidigare hade mjöl fått hämtas från bland annat kronokvarnarna i Stockholm.

Kronokvarnen har moderniserats och byggts om vid flera tillfällen, framför allt på 1770-talet och 1860-talet. Exteriört har byggnaden bevarat sitt utseende från slutet av 1700-talet.

Beslut

Bidragsbeslutet omfattar en exteriör renovering av hela anläggningen. Länsstyrelsen beslutade att lämna ett bidrag på högst 400 000 kronor (dnr. 434-5702-04), vilket skulle utgöra ca 44 % av de antikvariska överkostnaderna. Eftersom renoveringen blev mer omfattande än vad som först planerats beviljades ett tilläggsbeslut (dnr. 434-5977-05) omfattande ytterligare 500 000 kronor.

Åtgärderna i sammanfattning

Kronokvarnen har genomgått en total upprustning av exteriören.

Väggar

Den befintliga putsen, som var en blandning av kalkputs och cementputs, har knackats ned och ersatts med hydraulisk kalkputs. Undantaget är den nyare delen mot väster där endast den skadade putsen tagits ner och den cementputs som var i gott skick fått sitta kvar. Den gamla putsen var i dåligt skick och hade stora bompartier. Hela byggnaden har målats med Målarkalk i två strykningar, enligt Wahlqvists Måleri AB i kulör 2020-y30 r. Balkändarna har försetts med ny plåt som tvättats med ammoniak och målats med linoljefärg i samma kulör som putsen.



2005-12-14

Snickerier och fönster

Samtliga snickerier har renoverats, detta gäller fönster, dörrar samt takkupor. Efter tillståndsbeslut (dnr. 432-5026-05) från Länsstyrelsen har samtliga dörrar och fönster fått en enhetlig röd kulör. I fönstren har 2 mm planglas monterats. Fönster och dörrar har målats med linoljefärg.

Tak

Hela taket har lagts om. De befintliga tegelpannorna konstaterades vara alltför dåliga för att kunna återanvändas. Många var trasiga och hade olika dimensioner och ett helt tätt tak kunde inte garanteras. Nytt rött Vittinge lertegel köptes in. Ny underlagspapp och ny läkt sattes upp under det nya teglet. Nockplåten har ersatts med nockpannor. 20 kvm extra takpannor beställdes och förvaras i Kronokvarnen för eventuellt framtida behov. De gamla pannor som var i gott skick fraktades till Lindholmen för förvaring.

Turbinsump

Turbinsumpen har haft sprickor. Invändigt har den blästrats, betongen har lagats och sedan har det stryks med tjärepoxy. Utvändigt har ytan putsats och målats likt övrig byggnad.

Möten och kontroller

2005-05-25

Möte mellan Kenneth Johansson och Sven Olausson, Karlskrona kommun och Anna-Karin Skiöld, länsstyrelsen. Detaljprojekteringen som utarbetats av Lars Bertil Persson, Byggkonsulten AB, godkändes. Arbetet planerades inledas med ett startmöte i augusti.

2005-08-16

Startmöte med länsstyrelsen, Karlskrona kommun, NCC, Wikdahls Mureri och skorstensservice, Wahlqvist Måleri AB. Se bifogat byggmötesprotokoll.

2005-08-24

Kontroll

2005-08-25

Telefonsamtal mellan Ola Green och Anna-Karin Skiöld.

Beslut togs att all puts ska tas ner på den ursprungliga byggnadskroppen och ersättas med kalkputs. På tillbyggnaden ska bara de skadade partierna knackas ner medan det cementputs som är i gott skick får sitta kvar, blästras och målas med samma kalkfärg som den övriga fasaden. Alltså tillåts cementputs på den tillbyggda delen.

2005-09-01

Kontroll

2005-09-07

Byggmöte. Redogörelse för beslut om blästring av den utbyggda delen

Turbinhuset ska blästras och tätas från insidan med epoxy tjära som det varit innan. Fönstren renoveras och nytt 2 mm planglas sätts in där glas saknas.



2005-12-14

Takteglet byts ut och ersätts med nytt enkupigt lertegel i både röd och gul kulör. (Detta beslut ändrades sedan till rött Vittingetegel)

Plåten byts ut mot nockpannor.

Plåten vid taket och kring fönsterkupor behålls där den är hel. Trasiga delar byts ut.

Plåten vid balkarnas ändträ på fasaden ersätt med ny galvaniserad plåt som behandlas med ammoniak innan den målas med linoljefärg.

All färg till plåt och snickerier ska vara linoljefärg linolja, typ Ottosson eller Engwall & Claesson, ej Beckers eller Nordsjö. (Målarfirman använde sedan Beckers)

2005-09-28

Byggmöte. Putsningen omfattar 137,5 kvm 3-skiktsputs och 40,5 kvm stänkputs.

På tillbyggnaden är det två sidor som enbart blåstrats och har kvar cementputs, medan den tredje sidan som vetter mot vägen har putsats om med kalkputs.

Hela byggnaden, även cementputs, ska målas två gånger med kalkfärg.

Rött, enkupigt Vittinge lertegel är beställt till taket. 20 kvm extra tegel ska finnas förvarat inne i Kronokvarnen för kommande bruk. Måndag v. 40 börjar pannorna lyftas på på takfallet mot ån. Pannorna till det andra takfallet levereras till v. 44.

Till alla snickerier kommer Engwall Claessons linoljefärg att användas. (Målarfirman använde Beckers)

Fönstren mot bron kommer förses med plexiglas innanför fönsterglasen för att förhindra att saker kastas in genom fönstren och orsakar skadegörelse.

Slutbesiktningen är preliminärt bestämd till 18 november 9.00

2005-10-21

Kontroll. Takteglet är lagt på ena takfallet, samt på kuporna på det andra takfallet.

Putsning färdig.

Putsen endast avfärgad på södra gaveln.

Ankarjärnen svartmålade, utom två som fått den gula kalkfärgen. Måste målas om.

2005-11-03

Kontroll

2005-11-18

Slutbesiktning

Godkännande

Arbetet är slutbesiktigat av Länsstyrelsen och har utförts enligt de antikvariska kraven.

Anna-Karin Skiöld, bebyggelseantikvarie
Antikvarisk kontrollant



LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Antikvarisk slutrapport

5 (20)

2005-12-14

Sändlista

Karlskrona kommun, Tekniska förvaltningen, VA/Renhållning
Blekinge Museum
Riksantikvarieämbetet
Antikvarisk-topografiska arkivet
Centraldiariet
Akten



2005-12-14

BILAGA BYGGMÖTESPROTOKOLL

KARLSKRONA KOMMUN
Tekniska förvaltningen
VA/Renhållning

Byggmötesprotokoll nr 1 2005-08-16

Objekt: Kronokvarnen Karlskrona Vattenverk

Entreprenad: Fasadrenovering

Tid och plats: 2005-08-16 Karlskrona Vattenverk

Närvarande: Karlskrona kommun: Kenneth Johansson
Sven Olausson
Ola Gren

NCC: Christer Willysson
Wikdahls Mureri: Magnus Wikdahl
Wahlqvist Måleri AB: Jörgen Wahlqvist
Länsstyrelsen: Anna-Karin Skiöld

1. Gällande handlingar

Förfrågningsunderlag TN 2005.892.288
NCC anbud

2. Reservationer

Reservationer enligt NCC anbud:

1. Omläggning av tak
2. Turbinhuset
Beslutades tömning och invändig provtagning på betong.
3. Stänkskydd broräcke. Monteras av Karlskrona kommun.
4. Fasadfärg
Beslutades att hela fasaden skall målas med kalkfärg.
Pris lämnas av NCC. Kulör/färgförslag tas fram av Wahlqvist Måleri AB.

3. Entreprenadform

Generalentreprenad

4. Ersättningsform

Fast pris inkluderad 200 kvm ny puts och reglerbara, tillkommande eller avgående, poster enligt a´pris/kvm.

5. Ändringar och tilläggsarbeten

I samråd med Anna-Karin Skiöld och godkännande av Ola Gren.



2005-12-14

6. Beställarens ombud

Kenneth Johansson

7. Entreprenörens ombud

Christer Willysson

8. Ansvarig arbetsledare

Christer Willysson

9. Säkerhet till beställaren

Ingen säkerhet avtalad

10. Försäkring

NCC är försäkrad för sin verksamhet. Kopia på försäkringsbrev lämnas till Ola Gren.

11. Tidplan

Tidplan bifogas.

12. Syn

Fotografering före och under arbetets gång.

13. Anbudssumma

958 000 kronor.

14. Kontrakt

Beställningsskrivelse.

15. Ekonomi

Fakturering månadsvis.

16. Övrigt

Nästa byggmöte onsdagen den 7 september kl. 0900.

Plats: Lyckeby

Lokal: Tornet

Adresslista bifogas.

Vid protokollet



2005-12-14

KARLSKRONA KOMMUN
Tekniska förvaltningen
VA/Renhållning

Byggmötesprotokoll nr 2

Objekt: Kronokvarnen Karlskrona Vattenverk

Entreprenad: Fasadrenovering

Tid och plats: 2005-09-07 Karlskrona Vattenverk

Närvarande: Karlskrona kommun: Kenneth Johansson
Sven Olausson
Ola Gren

NCC: Christer Willysson
Wikdahls Mureri: Magnus Wikdahl
Wahlqvist Måleri AB: Jörgen Wahlqvist
Länsstyrelsen: Anna-Karin Skiöld

1. Gällande handlingar

Se byggmötesprotokoll nr 1

2. Reservationer

Se byggmötesprotokoll nr 1

3. Entreprenadform

Se byggmötesprotokoll nr 1

4. Ersättningsform

Se byggmötesprotokoll nr 1

5. Ändringar och tilläggsarbeten

Fasad

Blästring av fasad där puts inte knackas ner.

Beslut kommer avseende kulörändring för fönster och dörrar samt igensättning av hål i fasad.

Nya plåtar kommer att monteras på balkändarna och målas med kulör lika fasad.

Turbinsump

Betongprov är tagna i turbinsumpen. Betongen är i gott skick med 13 mm karbonatisering.

Åtgärdsförslag är invändig blästring, betonglagning och behandling med tjärepoxy.



2005-12-14

Pris på blästring skall lämnas.

Efter blästring skall besiktning och bedömning genomföras.

Tak

Befintliga takpannor är i mycket dåligt skick. Diskuterades olika alternativ till åtgärd.

Beslutades att nya takpannor anskaffas av typ Randers Tegl. Hälften röda och hälften gula. Nockplåten skall ersättas med röda nockpannor.

Dokumentation av tak före demontering skall genomföras.

Nedplockade hela pannor skal sparas och lagras på Linholmen.

Skadade plåtar ersätts vid behov.

Förstärkt underlagspapp monteras.

Nuvarande läckthöjd skall behållas.

Fönster

Glas skall monteras i samtliga fönster.

6. Beställarens ombud

Se byggmötesprotokoll nr 1

7. Entreprenörens ombud

Se byggmötesprotokoll nr 1

8. Ansvarig arbetsledare

Se byggmötesprotokoll nr 1

9. Säkerhet till beställaren

Se byggmötesprotokoll nr 1

10. Försäkring

Ola Gren har mottagit kopia på försäkringsbrev.

11. Tidplan

Revidera tidplan bifogas.

12. Syn

Se byggmötesprotokoll nr 1

13. Anbudssumma

Se byggmötesprotokoll nr 1

14. Kontrakt

Se byggmötesprotokoll nr 1

15. Ekonomi

Se byggmötesprotokoll nr 1

16. Övrigt

Oljetank är demonterad.



LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Antikvarisk slutrapport

10 (20)

2005-12-14

Materialspecifikation på inhandlat material skall lämnas till Länsstyrelsen och Karlskrona kommun.

Nästa byggmöte onsdagen den 28 september kl. 0900.

Plats: Lyckeby

Lokal: Tornet

Vid protokollet

Sven Olausson



2005-12-14

KARLSKRONA KOMMUN
Tekniska förvaltningen
VA/Renhållning

Byggmötesprotokoll nr 3

Objekt: Kronokvarnen Karlskrona Vattenverk

Entreprenad: Fasadrenovering

Tid och plats: 2005-09-28 Karlskrona Vattenverk

Närvarande: Karlskrona kommun: Kenneth Johansson
Sven Olausson
Ola Gren

NCC: Christer Willysson
Wikdahls Mureri: Magnus Wikdahl
Wahlqvist Måleri AB: Jörgen Wahlqvist
Länsstyrelsen: Anna-Karin Skiöld

1. Gällande handlingar

Se byggmötesprotokoll nr 1

2. Reservationer

Se byggmötesprotokoll nr 1

3. Entreprenadform

Se byggmötesprotokoll nr 1

4. Ersättningsform

Se byggmötesprotokoll nr 1

5. Ändringar och tilläggsarbeten

Fasad

Tillkommande uppmätta putsytor: 3-skiktsputs 137,5 kvm och 1-skiktsputs 40,5 kvm.

Beslut avseende kulörändring för fönster och dörrar samt igensättning av hål i fasad är klart.

Nya plåtar är monterade på balkändarna.

Blästring och tvättning är klart. Målning startar under veckan.

Målningen utförs med 2 strykningar och efterföljande vattenbegjutning.

Turbinsump

Invändig åtgärd är följande:

Blästring, lagning med epoximassa och behandling med tjärepxi.



2005-12-14

Start sker under veckan. Åtgärderna skall dokumenteras med foto.
Tillkommande kostnad är 24000: - kronor.

Tak

Röda tegelpannor av märket Vittinge kommer att läggas på hela taket.
20 kvm extra takpannor är beställda.

Nya plåtar som passar till takpannorna kommer att monteras.

Nedplockade hela takpannor har transporterats till Lindholmen för lagring.

På kvarnvinden lagrade hela takpannor skall transporterats till Lindholmen för lagring.

Fönster

Glas skall monteras i samtliga fönster.

Beställaren monterar plexiglas på insidan där risk finns för fönsterkross.

6. Beställarens ombud

Se byggmötesprotokoll nr 1

7. Entreprenörens ombud

Se byggmötesprotokoll nr 1

8. Ansvarig arbetsledare

Se byggmötesprotokoll nr 1

9. Säkerhet till beställaren

Se byggmötesprotokoll nr 1

10. Försäkring

Se byggmötesprotokoll nr 2

11. Tidplan

Reviderad tidplan bifogas.

Föreslagen tid för slutbesiktning är den 18 november kl. 0900.

Plats: Karlskrona vattenverk

Lokal: Tornet.

12. Syn

Se byggmötesprotokoll nr 1

13. Anbudssumma

Se byggmötesprotokoll nr 1

14. Kontrakt

Se byggmötesprotokoll nr 1

15. Ekonomi

Se byggmötesprotokoll nr 1

16. Övrigt

Årtal på gavel skall fyllas i med svart linoljefärg.



LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Antikvarisk slutrapport

13 (20)

2005-12-14

Lyftbalk är nytillverkad och monterad.

Nästa möte är slutbesiktning.

Vid protokollet

Sven Olausson



FOTOBILAGA



050816, den gamla putsen



050907, putsen nedknackad



LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Antikvarisk slutrapport

15 (20)

2005-12-14



051118, den färdiga fasaden



2005-12-14



050907, det gamla taket



051021, nytt Vittinge lertegel



2005-12-14



050901, balkändarna



051118, ny plåt på balkändarna



2005-12-14



050824, hål i fasaden



051118, hål igensatt efter tillstånd från länsstyrelsen



2005-12-14



050816



051118, ändrad färgsättning av dörrar och fönster efter tillstånd från länsstyrelsen



2005-12-14



0508024, turbinsump



0508024, turbinsump